Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦА, ЗАСТРАШЕНИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАКАЗАТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО

(обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 33 и 66 от 2008 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 21 и 53 от 2014 г., бр. 44 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г., бр. 11 от 2020 г. и бр. 16 и 80 от 2021 г.)

§ 1. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Предварителната защита представлява комплекс от мерки за незабавна защита и дейности, който се предоставя на застрашено лице с издаване на акт на министъра на правосъдието или взето решение на Съвета по защита по реда на чл. 16а за срок до 30 дни. При необходимост срокът може да бъде удължен еднократно с не повече от 30 дни.“

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Програмата за защита на застрашени лица, наричана по-нататък „Програма за защита“, представлява комплекс от мерки за защита и дейности, предприемани по отношение на лица, получили статут на защитени лица по този закон, който се предоставя с издаване на акт на министъра на правосъдието или взето решение на Съвета по защита по реда на чл. 17.“

3. Създават се ал. 9 и 10:

„(9) Бюрото по защита е длъжно да:

1. изпълнява мерките и дейностите от предоставената специална защита в съответствие с издадения акт на министъра на правосъдието или решението на Съвета по защита;

2. осигурява участието на лицето, на което е предоставена специална защита, в наказателното производство;

3. не разгласява информацията, която му е известна във връзка с изпълнението на специалната защита съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

(10) Лицето, на което е предоставена специална защита, е длъжно през времетраенето на защитата да:

1. избягва контакти с криминално проявени лица;

2. се въздържа от действия, които могат да застрашат сигурността му или да попречат на изпълнението на Програмата за специалната защита;

3. се съобразява с мерките за защита;

4. съобщава незабавно на Бюрото по защита чрез служителя за връзка всяка информация, свързана с неговата застрашеност, която му е станала известна;

5. изпълнява задълженията си към физически и юридически лица, които са възникнали преди и по време на специалната защита и които не се изпълняват от държавата;

6. информира незабавно Бюрото по защита чрез служителя за връзка за всички промени в състоянието си и за извършваните от него дейности по време на изпълнението на специалната защита;

7. не разгласява информация относно предоставената му специална защита.“

§ 2. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 5:

„5. създаване и ползване на нови основни данни.“

2. В ал. 2 се създава т. 6:

„6. създаване и ползване на нови основни данни.“

3. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Мерките по ал. 1, т. 5 и по ал. 2, т. 6 се прилагат само с изричното писмено съгласие на лицето, на което е предоставена специална защита. Новите основни данни не може да са еднакви с чужди основни данни. Не се допуска лицето да държи и да ползва едновременно документите с новите основни данни и тези с предходните му основни данни.“

4. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Новите и предходните основни данни и издадените въз основа на тях официални документи се администрират и актуализират от съответните компетентни органи по искане на Бюрото по защита до отпадане на необходимостта, след което се унищожават.“

5. Алинея 7 се отменя.

6. В ал. 8 думата „застрашени“ се заличава.

§ 3. В чл. 13 ал. 1 се изменя така:

„(1) Специалната защита се осъществява от Бюрото по защита на застрашени лица към министъра на правосъдието, наричано „Бюро по защита“.“

§ 4. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение първо се изменя така:

„Бюрото по защита е самостоятелна организационна структура към министъра на правосъдието.“

2. Създават се ал. 9 и 10:

„(9) Информацията, създавана в Бюрото по защита, която не е държавна тайна, но нерегламентираният достъп до която би се отразил неблагоприятно на интересите на държавата или на друг правнозащитен интерес, представлява служебна тайна.

(10) Ръководителят на Бюрото по защита определя със заповед видовете информация, която представлява служебна тайна.“

§ 5. В чл. 14б, ал. 2 думите „защитените лица“ се заменят с „лицата, на които е предоставена специална защита“ и след думите „определен в“ се добавя „споразуменията или в“.

§ 6. В чл. 15, ал. 2, т. 4 в края на изречението се добавя „или от началника на областните служби „Изпълнение на наказанията“ – за обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение задържане под стража“.

§ 7. В чл. 16, ал. 2 след думата „семейно“ се добавя „здравословно“ и след думите „задълженията му към“ се добавя „държавата и“.

§ 8. В чл. 16б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст след думите „акта за“ се добавя „предоставяне на“;

б) в т. 1 след думите „министъра на правосъдието“ се добавя „или решението на

Съвета по защита“;

в) в т. 2 думата „служител“ се заменя със „служители“;

г) в т. 4 буква „а“ се изменя така:

„а) степента на заплахата за лицето, на което е предоставена предварителна защита, като изисква и получава актуална информация от органа, направил предложението по чл. 15, Министерството на вътрешните работи и Държавна агенция „Национална сигурност;“

д) в т. 5 след думата „становище“ се добавя „до министъра на правосъдието“ и след думата „възможността“ се добавя „и необходимостта“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Застрашеното лице подписва декларация за запознаване със съдържанието на предоставената предварителна защита и за задълженията му по чл. 5, ал. 10, както и за съгласие за започване на прилагането ѝ, включително изследване на обстоятелствата по ал. 1, т. 4. Изпълнението на мерките по предоставянето на предварителна защита започва в срока по ал. 1, т. 1 от датата на подписване на декларацията. При отказ на застрашеното лице да подпише декларацията процедурата по предоставяне на специална защита се прекратява, считано от датата на отказа с акт на министъра на правосъдието, който е окончателен, за което се уведомява органът, предложил защитата.“

§ 9. В чл. 17 се правят следните изменения:

1. В ал. 2:

а) в т. 1 думите „предоставяне на“ се заменят с „включване на застрашеното лице в Програмата за“;

б) в т. 2 думите „предоставяне на“ се заменят с „включване на застрашеното лице в Програмата за“.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) В случаите по ал. 2, т. 2 Съветът по защита с решението си включва застрашеното лице в Програмата за защита или не допуска включване на застрашеното лице в Програмата за защита.“

§ 10. В чл. 17а, ал. 1 думата „програмата“ се заменя със „специалната защита“.

§ 11. В чл. 17б се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Ръководителят на Бюрото по защита или оправомощено от него длъжностно лице съобщава незабавно на органа, направил предложението за предоставяне на специална защита, всяка информация относно предмета на наказателното производство, във връзка с което лицето е придобило статут на защитено лице, която му е станала известна.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

„(3) Бюрото по защита оценява необходимостта от продължаване на специалната защита за всяко защитено лице, за което изготвя становище до министъра на правосъдието.“

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 12. В чл. 18 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В изпълнение на акта на министъра на правосъдието по чл. 17, ал. 2, т. 1 или на решението на Съвета по защита по чл. 17, ал. 3, предложение първо, с което се предоставя защита преди изтичане на срока на предварителната защита, Бюрото по защита сключва писмено споразумение за защита със застрашеното лице или с настойника или попечителя му, ако то е недееспособно.“

2. Създава се ал. 5:

„(5) При отказ на застрашеното лице да подпише споразумението по ал. 1, считано от датата на отказа, процедурата по предоставяне на специална защита се прекратява с акт на министъра на правосъдието, който е окончателен.“

§ 13. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 5 в края на изречението се добавя „съгласно чл. 5, ал. 9 и 10“.
2. Алинеи 2 и 3 се отменят.

§ 14. В чл. 20 се правят следните допълнения:

1. В т. 1 в края на изречението се добавя „считано от датата на смъртта“.
2. В т. 3 в края на изречението се добавя „считано от датата на изтичане на срока“.

§ 15. Член 22 се изменя така:

„Чл. 22. Действието на Програмата за защита се прекратява и по искане на защитеното лице, отправено до министъра на правосъдието чрез служителя за връзка. В този случай действието на Програмата за защита се прекратява, считано от датата на постъпване на писменото искане в Бюрото по защита.“

§16. В чл. 27 ал. 2 се изменя така:

„(2) За взетите мерки по ал. 1 ръководителят на Бюрото по защита уведомява министъра на правосъдието.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 17. Разпоредбата на чл. 6, ал. 6 се прилага спрямо лица, за които към момента на влизане в сила на този закон е прекратено действието на Програмата за защита и същите използват новите основни данни и издадените въз основа на тях документи.

§ 18. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 и 44 от 2018 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 87 от 2018 г.; изм., бр. 96 от 2018 г., бр. 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 98, 103 и 110 от 2020 г., бр. 9, 16 и 20 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 85 от 2021 г.; изм., бр. 32 и 62 от 2022 г., бр. 48, 69, 84 и 86 от 2023 г. и бр. 18, 36 и 39 от 2024 г.) в чл. 123 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, т. 1:

а) основният текст се изменя така:

„1. лична физическа охрана за срок до 60 дни, който може да бъде удължен при необходимост с не повече от 30 дни от органите по ал. 1 и се осигурява от:“;

б) в буква б) думите „Бюрото по защита при“ се заменят с „Бюрото по защита на застрашени лица към“.

2. В ал. 4 се създава нова т. 7:

„7. задължение за изпълнение на указанията за безопасност, давани от органа, изпълняващ охраната в случаите по ал. 2, т. 1;“.

3. Досегашната т. 7 става т. 8.

4. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Мярката за защита по ал. 2, т. 1 се отменя:

1. по молба на лицето, по отношение на което е взета;

2. при неспазване от него на указанията за безопасност на защитата, с които лицето е запознато от органа, изпълняващ охраната;

3. при отпадане на необходимостта от нейното прилагане;

4. с изтичане на сроковете по ал. 2, т. 1,

с акт на органа по ал. 1, който се постановява в седемдневен срок от уведомяване за настъпване на обстоятелствата.“

5. Алинея 8 се изменя така:

„(8) В сроковете по ал. 2, т. 1 прокурорът или съдът може да предложи предоставяне на специална защита спрямо свидетеля или на неговите възходящи, низходящи, братя, сестри, съпруг или лица, с които се намира в особено близки отношения, при условията и по реда на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.“

§ 19. В Закона за кредитните институции (обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г., бр. 52, 59 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 44, 93 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 101 от 2010 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 44 от 2012 г., бр. 52, 70 и 109 от 2013 г., бр. 22, 27, 35 и 53 от 2014 г., бр. 14, 22, 50, 62 и 94 от 2015 г., бр. 33, 59, 62, 81, 95 и 98 от 2016 г., бр. 63, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 16, 20, 22, 51, 77, 98 и 106 от 2018 г., бр. 37, 42, 83, 94 и 96 от 2019 г., бр. 11, 13, 14, 18 и 64 от 2020 г., бр. 12 и 21 от 2021 г., бр. 25 и 51 от 2022 г., бр. 65, 66, 84 и 85 от 2023 г., бр. 13, 70 и 79 от 2024 г. и бр. 49 и 50 от 2025 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 56, ал. 3 се създава т. 11:

„11. Бюрото по защита на застрашени лица към министъра на правосъдието.“

2. В чл. 56а, ал. 3 се създава т.16:

„16. Бюрото по защита на застрашени лица при министъра на правосъдието.“

§ 20. В седемдневен срок от влизането в сила на този закон органите по чл. 123, ал. 2, т. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс отправят искане за произнасяне по необходимостта за продължаване или отпадане на мерките за защита по заварените случаи на предоставена незабавна защита до съответния прокурор или съд, които се произнасят в 14-дневен срок от получаване на искането.